

Op ooghoogte

De kinderen leren over hun eigen standpunt

Spiegelbeeld, 8 jaar

onderwerp

spiegelbeeld

techniek

potlood

formaat

± 30 × 30 cm

Toelichting

De standpuntsdaling die door deze hele cyclus loopt, is nu aangeland bij de eigen kijkhoogte van de kinderen. Het blijft frappant om steeds weer te constateren dat kinderen allerlei 'weet-standpunten' demonstreren en veel minder een normaal 'kijk-standpunt' hanteren (zie toelichting blz. 20/21). Op twee manieren zorgt deze opdracht ervoor dat dit laatste nu wel gaat gebeuren. Ten eerste omdat het onderwerp een zelfportret is, met behulp van een spiegel; ten tweede omdat ook nog de gespiegelde achtergrond getekend wordt. De (badkamer)spiegel hangt normaliter op ooghoogte en je staat dus oog in oog met jezelf. De omgeving wordt bovendien nadrukkelijker gezien vanuit de gegeven hoogte, omdat een bepaalde aanblik in de spiegel geprojecteerd is. Deze projectie staat voor ons gevoel dicht bij een tekening dan het gewone kijken. De kinderen worden zich op deze wijze bewuster van de gevolgen die hun kijkhoogte heeft voor de afbeelding (tekening, foto) die zij zelf maken. Vanwege het dubbele onderwerp kan de les het beste in twee fasen gegeven worden (zie begeleiding). Als materiaal kiezen we potlood, mede omdat er nog wel eens gegumd zal moeten worden.

Begeleiding

Dit onderwerp bestaat uit twee tekeningen in een, je zelfportret en het 'portret' van de badkamer. De situatie met jezelf voor de badkamerspiegel is echter zo alledaags dat er een tekenles nodig is om je bewust te maken van hoe dat eruit ziet. Voorafgaande aan de echte les houden we een inleiding die resulteert in huiswerk! We stellen allerlei vragen om de gewone situatie ongewoon te maken. Als je recht vooruit, dus horizontaal kijkt wat zie je dan van jezelf? Hoe zie je dan het kastje dat nogal hoog aan de muur hangt? Hoe zie je het bad of de w.c.? In de klas blijken dit moeilijke vragen, dus... eerst thuis maar eens een schetsje maken! Je tekent dan de omtrek van de spiegel ongeveer samenvallend met de rand van het papier. Let op de maat! Hoe groot is nu je hoofd daarop; er omheen komt de badkamer. Wat komt er op en hoeveel daarvan? Het gezicht zelf hoeft nog niet getekend te worden, dat gebeurt in de les.

In de klas gaan we m.b.v. de huiswerkschets de definitieve tekening maken. Op een formaat van $\pm 30 \times 30$ cm tekenen we eerst de omtrek van het hoofd. Ieder kind heeft een spiegel nodig (van thuis meebrengen en er voorzichtig mee zijn!). Rondom het hoofd komt de badkamer, het schetsje geeft aan wat er te zien is. We letten er vooral op hoe je tegen de dingen aan kijkt. Zie je de onder- of bovenkant? Komt alles er helemaal op? Of juist niet helemaal? Wat overlapt elkaar? Waar wordt iets door de spiegelrand afgesneden? Hoe ontstaat er diepte? Hoe hoog ligt alles t.o.v. je hoofd? Niet je hoofd meebewegen! Voor de voltooiing van deze opdracht, het tekenen van het portret, verwijzen we naar blz. 40/41 in *Natuur 1*.

Het spreekt vanzelf dat voor dit portrettekenen op een hele les gerekend moet worden.

onderwerp

een leuk raam

techniek

potlood,

kleurpotlood

formaat

$\pm 20 \times 30$ cm

Andere opdracht

In veel woonwijken proberen de mensen de eentonigheid van de rijtjeshuizen wat te doorbreken met 'apart aangeklede' vensters. In allerlei varianten zien we vensters die opgevuld worden met alle mogelijke spulletjes. Vaak zie je dat met een paar plankjes meerdere vensterbankjes boven elkaar gemaakt worden. Op die plankjes staat dan bijvoorbeeld: glaswerk (flessen, glazen, siervoorwerpen), potten (kommetjes, schaaltes, keramiekvormen), curiosa (prulletjes uit grootmoeders tijd) en natuurlijk ook planten (cactussen!) en droogbloemen. Van zo'n leuk raam gaan we een tekening maken; dat kan

Raam (fantasie), 7 jaar

Raam (naar de aanschouwing), 9 jaar

naar aanschouwing, via schetsjes die als huiswerk zijn gemaakt of zelfs helemaal gefantaseerd. We letten daarbij vooral op de verschillende hoogte van de plankjes. Kun je óp ieder plankje kijken?